

PM ANGÅENDE VÄGLAGETS FÖRVALTNING enligt Lag om enskilda vägar (LEV) 560/2018.

Om väglagets förvaltning stadgas i 5 kap. §§ 48 – 68.

Förvaltningsorgan:

Väglagets högsta beslutsorgan är **vägstämman**, till vilken kallas alla delägare och de vars ärenden behandlas.

Väglaget skall ha ett verkställande organ, som utgörs av en **bestyrelse eller en syssloman** som verkställer stämmans beslut och i övrigt sköter väglagets praktiska åligganden.

Väglagets verkställande organ (§§ 53 – 57):

- antingen bestyrelse eller syssloman
- bestyrelse bestående av 3 – 5 personer om inte annat bestäms i stadgarna
  - om 3 personer väljs, skall minst en ersättare utses.
  - om verkställande är en syssloman **kan** ersättare utses (rekommenderas)
- väljs för högst 4 år i sänder
- bör ge sitt samtycke
- har rätt till arvode och ersättning för kostnader
- behöver inte vara delägare.

På basen av erfarenhet är det inte att rekommendera att utomstående disponent väljs till syssloman. Rekommenderas att man, i likhet med praxis för bostadsaktiebolag, anställer disponenten endast för att sköta byråkratin och i övrigt verkställa bestyrelsens beslut.

Verkställande organets uppgifter preciseras närmare i bilaga 1.

Väglagets stämma (§§ 58 – 65):

- sammankallas av bestyrelsen, sysslomannen eller av annan i väglagets stadgar angiven aktör
- Stämman kan hållas i elektronisk verksamhetsmiljö, eller delägare ges möjlighet att delta t.ex. per telefon, om så beslutats på väglagets stämma eller bestämts i väglagets stadgar

Tidpunkt (§ 60):

- Väglaget skall som huvudregel hålla årsstämma varje år vid en tidpunkt som besluts vid stämma eller anges i väglagets stadgar.
- Vid väglagets stämma kan dock beslutas, eller i stadgarna anges, att årsstämma inte hålls varje år. Årsstämma bör dock hållas minst vart fjärde år.
- Väglaget skall vid behov kallas till extra stämma eller om minst en fjärdedel av delägarna det kräver.

Samman kallande av stämma (§ 61)

- Per post till delägarnas kända adresser, eller per e-post om delägaren. meddelat e-post dit hen vill ha kallelsen sänd.
- Kallelse även till andra sakägare vars ärende behandlas på stämman - t.ex. sådana som givits rätt att nyttja vägen mot bruksavgift.
- Tidigast två månader och senast två veckor före stämman.
- Ur kallelsen bör framgå:

- tidpunkt och plats
- om debiteringslängden inte bifogats kallelsen, bör det nämnas var den finns till påseende under minst två veckor före stämman
- var bestyrelsens protokoll finns till påseende
- med tanke på väghållningen viktiga ärenden
- ur kallelse till extraordinarie stämma skall nämnas alla ärenden som tas till behandling

Rekommenderas att alla handlingar som skall till behandling bifogas kallelsen.

Beslutsfattande:

- Rösträtt enligt vägenheter. Personligt röstetal får dock inte överstiga 30 % av det vid stämman representerade sammanlagda enhetstalet. Röstetalet beräknas per fullmakt.
- Vägdelägare kan bemyndiga annan att föra talan och nyttja rösträtt
- Fullmaktsinnehavare kan sålunda nyttja rösträtt som överstiger ovan nämnda 30 %.
- Ärenden avgörs som regel med enkel majoritet

Undantag som kräver enhälligt beslut:

- om väglaget uppgör stadgar, och i stadgarna intas bestämmelse som avviker från LEV (då LEV ger möjlighet till avvikelse), krävs enhälligt beslut (2 mom. § 51)
- beslut om att bemyndiga utomstående aktör att ta hand om förvaltningen och väghållningen för högst 4 år åt gången. Innebär att aktören övertar väghållningsansvaret och indriver även vägavgifterna och erhåller dessa som ersättning för administration och väghållning. (§ 68)

Protokoll (§ 62)

- Ur protokollet bör framgå närvarande delägare och deras röstetal
- Undertecknas av stämmans ordförande.
- Justeras direkt av stämman eller av två vid stämman valda protokolljusterare.
- Protokoll jämte bilagor bör hållas framlagt senast 14 dagar efter stämman
- Alla vägdelägare eller de vars ärenden behandlats har rätt att på begäran få utdrag ur eller bestyrkt kopia av protokollet

RÄTTELSEYRKAN OCH KLANDERTALAN (BESVÄR) ÖVER BESLUT (§§ 64, 65)

Bör basera sig på:

1. beslutet har tillkommit i strid med procedursbestämmelserna i Lag eller väglagets stadgar
2. beslutet strider mot lag eller väglagets stadgar
3. beslutet kränker personens rättigheter eller vägdelägarers likställdhet

Rättelseyrkan över vägstämmas, bestyrelsens eller sysslomans beslut (§ 64)

- framställs till väglagets stämma inom 30 dagar från beslutet
- stämma skall sammankallas inom 30 dagar för att behandla ärendet eller,
- om rättelseyrkandet gäller bestyrelsens eller sysslomans beslut kan bestyrelsen eller sysslomannen själv inom samma tid behandla ärendet

Klandertalan (besvär) över stämmans beslut (§ 65)

- riktas till den tingsrätt som verkar som jorrdomstol (i Raseborg - Östra Nylands tingsrätt, Pb 194, 01301 VANDA; ita-uusimaa@oikeus.fi)
- inom 30 dagar från om klandret gäller en rättelseyrkan som först behandlats av väglagets stämma eller av verkställande organet.

- inom tre månader om ärendet som rättelseyrkan berör ej behandlats av stämman.

VÄGLAGS STADGAR (§ 51):

Väglaget **kan** som stöd för förvaltningen och samtidigt som information till delägarna upprätta stadgar för sin verksamhet.

Stadgarna får avvika från bestämmelserna i LEV då det i lagen nämns att det är särskilt tillåtet, dvs. gällande:

- beslut om antalet medlemmar i bestyrelsen (§ 53)
- beslut om namnteckningsrätt (§ 56)
- beslut om kompletterande sätt att sammankalla stämma (§ 61)
- beslut om när kallelse bör tillställas delägarna (§ 61)
- beslut om utomstående protokollförare vid stämma (§ 62)

Ovan nämnda avvikelser från LEV förutsätter enhälligt beslut av stämman.

OBS! Om väglaget antar stadgar, som på någon punkt ovan avviker från stadgandena i Lag om enskilda vägar, bör stadgarna tillställas fastighetsregistret (lantmäteriverket) för registrering för att bli juridiskt bindande!

Stadgar som man avser att registrera bör bifogas kallelsen till det möte där de skall behandlas första gången.

Med enkel majoritet kan i stadgarna bestämmas om:

- stämma i elektronisk miljö (§ 58)
- mötestidpunkt (§ 60)
- hur ofta stämma skall hållas (§ 60)
- andra tjänster väglaget skall **erbjuda** sina medlemmar (t.ex. gemensam sophantering). Obs! Uttryckligen erbjuda inte påtvinga!

I stadgarna kan med fördel i informativt syfte också upptas andra punkter, tex. om delägares skyldigheter, såsom:

- skyldighet att meddela om adressändring (§ 50)
- skyldighet att ansvara för sin anslutning till väglagets väg (§ 26)
- indrivningsförfarande av vägavgifter (betalningstermin, påminnelseavgift, förseningsränta)
- etc.

Stadgar som inte innehåller avvikelser från stadgandena i LEV behöver inte meddelas fastighetsregistret.

ÖVRIGT:

Verkställande organets ansvar och jäv (§ 55)

- Kan ställas till svars för skada till följd av uppsåt, vårdslöshet eller oaktsamhet.
- Kan inte ställas till svars efter att stämma beviljat ansvarsfrihet.
  - Undantag:
    - Företagare (disponent) som valts till syssloman, kan enligt Lag om preskription av skulder (728/2003), ställas till svars ännu 3 år efter att skadan uppdagats.
- syssloman eller bestyrelsemedlem får inte delta i behandlingen av ärenden gällande ekonomiskt betydande avtal mellan sig och väglaget eller något annat betydande ärende där hans intresse kan stå i strid med väglagets.
  - Till god mötessed hör att bestyrelsen eller sysslomannen inte deltar i behandlingen av frågan om ansvarsfrihet vid årsstämma.

Bokföring och granskning av räkenskaperna

- Bestyrelsen eller syssloman är ansvarig för räkenskaperna. Väglaget behöver dock inte ha s.k. dubbel bokföring. En enkel kassabok räcker där man antecknar inkomster och utgifter (se bilaga 4).
- För granskning av räkenskaperna finns två möjligheter
  - Räkenskaperna granskas vid stämman
  - Räkenskaperna granskas av två, vid föregående stämma valda räkenskapsgranskare som till stämman avger skriftlig granskningsberättelse.

Ändringar i väglaget (§ 63)

- Väglaget kan på stämman besluta om anslutning av ny vägdel till väglaget eller om delning av väglaget.
- Anslutning av ny vägdel bör ske genom avtal mellan väglaget och vägdelägarna i den väg som ansluts. Vägdelägarna längs den väg som ansluts bör enhälligt godkänna en anslutning.
- Väglaget kan också upplösas genom majoritetsbeslut på stämman
- Alla ändringar bör meddelas fastighetsregistret (lantmäteriverket)
- En förutsättning för ändringarna är att väghållningen kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt och att de inte medför betydande olägenhet för någon.

Anslutningar (§ 26)

- Den som ansluter sin väg till enskild väg är ansvarig för underhåll av anslutningen (t.ex. trumma)
- Trafikledsverket ansvarar för underhållet av enskild vägs anslutning till landsväg (inkl. trumma) och även för trafikmärken som anger väjningsplikt i anslutningen (1 mom § 38 Landsvägslag, §§71, 72 Vägtrafiklagen)

Placering av samhällstekniska anordningar (§ 30)

- Nedgrävning av kablar på enskild vägs vägområde bör ske med väglagets eller vägdelägarnas samtycke
- Markägaren behöver ej höras
- Tillstånd ges av bestyrelsen eller sysslomannen efter att han meddelat delägarna inom samma tid som gäller för sammankallande av stämma
- En delägare kan motsätta sig nedgrävningen inom 21 dagar från delfåendet av meddelandet. Ärendet bör då behandlas på väglagets stämma.

Anmälningsskyldighet (§§ 50, 89 LEV; § 4 Lag om inkomstdatasystem)

- väglagets kontaktuppgifter till fastighetsregistret (lantmäteriverket):
https://www.maanmittauslaitos.fi/sv/lomakkeet/tiekunnan_yhteystiedot
- Trafikbegränsningar (hastighet, vikt, förbud, bom etc.):
<https://vayla.fi/web/sv/oppna-data/digiroad/enskilda-vagar-i-digiroad#.XHP10cRS-70>
- Utbetalda löner, arvoden och ersättningar:
<https://www.vero.fi/sv/inkomstregistret/f%C3%B6retag-och-organisationer/>

Sysslomannens och bestyrelsens uppgifter

Sysslomannen eller bestyrelsen sörjer för väghållningen av väglagets vägar och för väglagets förvaltning samt för att dessa ordnas på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med de instruktioner väglaget gett. Sysslomannen eller bestyrelsen svarar även för att skötseln av och tillsynen över väglagets finanser är ordnade på behörigt sätt.

Väglagets namn tecknas av sysslomannen eller, om en bestyrelse har tillsatts, av bestyrelsens ordförande eller två av bestyrelsens medlemmar tillsammans, eller på ett i stadgarna angivet sätt. Inför domstol eller hos andra myndigheter företräds väglaget av sysslomannen eller dennes ställföreträdare eller av en medlem av bestyrelsen eller dennes ersättare.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag har sysslomannen och bestyrelsen särskilt i uppgift att:

- 1) föra bok över väglagets inkomster, utgifter, tillgångar och skulder samt för granskning avge redovisning för föregående räkenskapsperiod vid väglagsstämman,
- 2) utarbeta förslag till väglagets budget för följande räkenskapsperiod samt framlägga det för fastställelse vid väglagsstämman,
- 3) för fastställelse vid väglagsstämman utarbeta förslag till vägenhetsberäkning för bestämmande av vägenheter eller ändring av deras fördelning,
- 4) för fastställelse vid väglagsstämman utarbeta förslag till debiteringslängd och till grunder för bruksavgifterna samt vid behov till bruksavgifter, ändring och nytt bestämmande av dem,
- 5) fastställa bruksavgiften i enlighet med de bestämda grunderna och transporten i fråga,
- 6) sköta indrivningen av väg- och bruksavgifter,
- 7) sammankalla väglagets årsstämma och vid behov extra stämma,
- 8) **tills vidare eller för viss tid förbjuda eller begränsa trafik på väg eller vägdel om det på grund av tjallossning, överraskande väderleksförhållanden eller någon annan motsvarande orsak behövs för att förebygga vägskador eller för att trafiksäkerheten kräver det,**
- 9) fastställa största tillåtna belastning för bro, färja eller annan vägdel om det finns skäl till det.
- 10) vid behov på villkor som sysslomannen eller bestyrelsen fastställt meddela tillstånd att tillfälligt enligt 28 § 4 mom. använda väg eller överskrida den tillåtna belastningen för bro, färja eller annan vägdel eller till annan särskild transport som kan skada vägen,
- 11) vid behov bereda ett förslag till stadgar för väglaget eller till ändring av dem för väglagsstämman,
- 12) föra protokoll över sina möten och de beslut som fattats vid dem, samt
- 13) sammankalla väglagets stämma för att avgöra ett rättelseyrkande eller själva avgöra ett rättelseyrkande över sina beslut.
- 14) **meddela väglagets kontaktuppgifter till fastighetsregistret (Lantmäteriverket) och kommunen.**
- 15) **meddela alla trafikbegränsningar (förbud, hastighet, vikt etc.) till det nationella informationssystemet för väg- och gatunätet (Digiroad).**
- 16) **meddela lantmäteriverket om anslutning av ny vägdel till väglaget eller om avskiljande av vägdel**
- 17) **meddela fastighetsregistret (lantmäteriverket) om väglagets stadgar (se ovan)**

Väglagets stämma

Vägdelägarna beslutar om väghållningen och andra angelägenheter som gäller väglaget vid väglagets stämma.

Väglagets stämma kan även hållas i en elektronisk verksamhetsmiljö om det beslutas vid väglagets stämma eller bestäms i väglagets stadgar.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i Lagen om enskilda vägar ska väglagets stämma särskilt fatta beslut om

- 1) fastställande av en budget för följande eller innevarande räkenskapsperiod och när väglagets räkenskapsperiod ska börja och sluta,
  - 2) granskning och godkännande av redovisningen för föregående räkenskapsperiod eller förordnande av två personer att på förhand och efteråt granska redovisningen och lämna stämman en redogörelse för granskningens resultat,
  - 3) beviljande av ansvarsfrihet för sysslomannen eller bestyrelsen,
  - 4) val av väglagets syssloman eller bestyrelse och befrielse av sysslomannen eller bestyrelsen från uppdraget,
  - 5) fastställande av vägenhetsberäkningen,
  - 6) fastställande av debiteringslängden för vägavgifter och bestämmande av grunderna för bruksavgiften samt vid behov om fastställande av bruksavgifter,
  - 7) upptagande av penninglån,
  - 8) sökande av rågång som avses i 103 § 2 mom. i fastighetsbildningslagen, när detta behövs för väghållningen,
  - 9) utfärdande av anvisningar om väghållningen till sysslomannen eller bestyrelsen,
  - 10) beviljande av tillstånd för regelbunden användning av vägen för andra än vägdelägare,
  - 11) upplåtande av vägrätt till eller upphävande av vägrätt som upplåtits av väglaget,
  - 12) anslutning av ny vägdel till väglaget eller avskiljande av vägdel,
  - 13) väglagets stadgar,
  - 14) bemyndigande av en utomstående aktör att sköta vägförvaltningen och väghållningen,
  - 15) initiativ som vägdelägarna tagit i fråga om väghållningen.
  - 16) införande av hastighets- eller andra trafikbegränsningar samt införande av förbud mot utomstående trafik.
- OBS! :
- Uppsättande av trafikbegränsningsmärken eller bom kräver kommunens samtycke (§ 51 Vägtrafiklag (267/1981) och § 71 Vägtrafiklag (729/2018 träder i kraft 1.6.2020))
  - Utomstående trafik får inte begränsas på väg som fått underhållsbidrag av stat eller kommun under det år bidraget beviljats. Om väglaget beviljats grundförbättringsbidrag får utomstående trafik inte förbjudas inom tio år efter att bidraget utbetalats (§ 85 LEV)

Modell för ärendeförteckning för vägstämma:

- 1. Mötets öppnande.**
- 2. Konstaterande de närvarande delägarna samt deras enheter och röstetal.**
- 3. För mötet väljs:**
  - ordförande
  - sekreterare
  - 2 protokollsjusterare**
  - 2 rösträknare**
- 4. Konstaterande av mötets laglighet och beslutförhet.** (För beslutförhet räcker det i ytterlighetsfall med 1 delägare närvarande och som allena kan genomföra stämman)
- 5. Godkännande av föredragningslistan.**
- 6. Föredras redovisning över föregående års verksamhet.**
- 7. Fastställs bokslut samt beviljas redovisnings- och ansvarsfrihet åt det verkställande organet** (syssloman eller bestyrelse).
- 8. Budget och åtgärdsprogram för verksamhetsåret.**
- 9. Val av två verksamhetsgranskare** (ifall bokföringen jämte verifikat inte granskas vid stämman)
- 9. Granskning av enhetslängd och fastställande av eventuella ändringar** (rekommenderas att årligen tas till behandling för ev. korrigeringar)
- 10. Fastställande av debiteringslängd för verksamhetsåret. Vid behov även grunderna för bruksavgifter som skall erläggas av utomstående nyttjare.**
- 11. Fastställs arvoden** (åt syssloman, medlem i bestyrelsen, revisorer, ..etc.)
- 12. Tidpunkten för nästa stämma**
- 13. Var protokollet finns till påseende efter senast 14 dagar.**
- 13. Övriga ärenden**
- 14. Avslutande.**

ÄRENDEN SOM BEHANDLAS VID BEHOV:

- * Väglagets stadgar
- * Fullmakt att öppna, avsluta bankkonto och teckna väglagets namn
- * Val av verkställande organ (syssloman eller bestyrelse) samt suppleanter, för följande mandatperiod (högst 4 år).
- * Beslut om bokföringen (utan särskilt beslut ankommer denna uppgift på sysslomannen eller någon av bestyrelsens medlemmar; många väglag köper dock bokföringstjänst av redovisningsbyrå)
- * Beviljande av vägrätt (t.ex. nya delägare) samt rätt för utomstående att nyttja vägen tillfälligt eller för viss tid (tex. näringsidkare).
- * Anslutning av ny vägdel till väglaget eller avskiljande av vägdel
- * Besluts om räkenskapsåret (är ofta lika med kalenderåret. Annan redovisningsperiod dock möjlig).
- * Anhållan om införande av bestående trafikbegränsningar eller uppsättande av bom. Tillfälliga begränsningar kan utfärdas av syssloman eller bestyrelse (punkt 7 § 56LEV)
- * Anställning av disponent
- * Övriga tjänster väglaget skall erbjuda (inte påtvinga) vägdelägarna, tex gemensam sophantering

